

Fin bog hylder Bent Karlby

Bent Karlby (1912-1998) havde et stort talent for design, formgivning og boligindretning. Han gik sine egne veje og blev fremtrædende inden for modernismen i de år, hvor Danish Design for alvor slog igennem herhjemme og internationalt

Af Flemming André Philip Ravn

ANMELDELSE Forlaget Rhodos har netop i samarbejde med Nationalmuseet og Syddansk Universitetsforlag udgivet en

bog, som sætter fokus på arkitekten og designeren Bent Karlby.

Det ord, som passer bedst på hans virke, er alsidighed. Hans kunstideal var at forene det skønne med velvære og

det funktionelle. Han bidrog til udviklingen af en ny dekorativ holdning og nytænkning inden for formgivning og mønstervalg.

Karlby, som var født og opvokset i Aarhus, kom til at

sætte sit præg på de danske hjem i årene fra slutningen af 1930'erne til omkring 1975. Hans produkter er på én gang både tidstypiske og meget danske, og på samme tid også meget karakteristiske for hans

egen unikke stil. Indimellem deltog han i designkonkurrencer, som han vandt.

Bent Karlby var aktivt skabende inden for mange områder - lige fra lamper og stole til dukkehuse, keramik og oliemaleri. I sin egenskab af arkitekt tegnede han enkelte huse, blandt andet i Lyngby og Gentofte.

Han forestod også vægudsmykningen af Marienlyst Badehotels cocktailbar i 1943. Sågar tekander og juleduge samt design af tekstilmønstre og håndtrykte gardiner og tapeter arbejdede han også med.

Karlby's niche

Det er måske sidstnævnte, som han er mest kendt for i kraft af sine fortællende eller figurative tematiske mønstre. Ikke mindst nød hans tapeter til børneværelser stor popularitet.

Det viser sig, at Karlby havde en tydelig præference og et tydeligt talent for det dekorative og somme tider humoristiske, som på grund af sit behagelige farvevalg og venlige mønstre kunne tiltale både børn og voksne.

Karlby's debut inden for mønstertegningen faldt tidsmæssigt sammen med en kraftig kritik af tapetproduktionen fra den progressive og kunstneriske elites side.

"Med udgangspunkt i funktionalismens krav om social ansvarlighed og dens afvisning af den foregående periodes dekorative karakter efterlystes en tapetkunst, der kunne modsvare den nye tids boligidealer. Masseproduktionen og ikke mindst importen af masseproducerede tapeter fra udlandet, især Tyskland, skæmmede efter manges mening de danske hjem," forklarer forfatteren.

Dermed fandt Karlby en god niche, som han kunne arbejde indenfor.

Bogen fortjener udbredelse

Det er mag.art. i kunsthistorie

og museumsdirektør ved Nationalmuseet, Vibeke Andersson Møller, som har skrevet bogen, der er et rart og lækkert værk med flotte farveillustrationer. Bogen viser et fortrinligt udvalg af Karlby's kreationer. Forfatteren har udgivet andre bøger, blandt andet én om arkitekten Frits Schlegel.

Er tapeter og gardiner spændende læsning? Ja, i nærværende værk er de, men tapeter og gardiner udgør kun en del af den lange række af farverige og spændende kunstgenstande og kulturprodukter, som Karlby er ophavsmand til.

Bogen fortjener udbredelse, blandt andet fordi den giver et fint kulturhistorisk tilbagemod på udformningen og indretningen af danskernes hjem i midten af sidste århundrede.

Vibeke Andersson Møllers bog har i øvrigt en lokal vinkel. Hun beretter, at Bent Karlby boede i Gentofte, hvor han opførte sit eget hus på Hundesøvej 3A syd for Ermelunden. Det stod færdigt i 1942. Her boede han i 17 år. Dog havde han et kortere ophold hos sin familie i Sverige:

Året efter indflytningen måtte han flygte hinsidan, idet tyskerne fandt ud af, at der blev trykt illegale blade for modstandsbevægelsen i hans kælder.

I form af velskrevet tekst indeholder bogen en interessant skildring af Karlby's liv og levned, hvor man som læser kommer tæt på hans kunstsyn og arbejdsmetoder samt hans karrieres veje og udfordringer. Den æstetisk vellavede bog henvender sig til alle, der er interesseret i dansk brugskunst og designhistorie, og den kan stærkt anbefales.

Bogen skildrer en vigtig periode i og en væsentlig side ved vores lands kulturhistorie, som det bestemt er værd at beskæftige sig med.

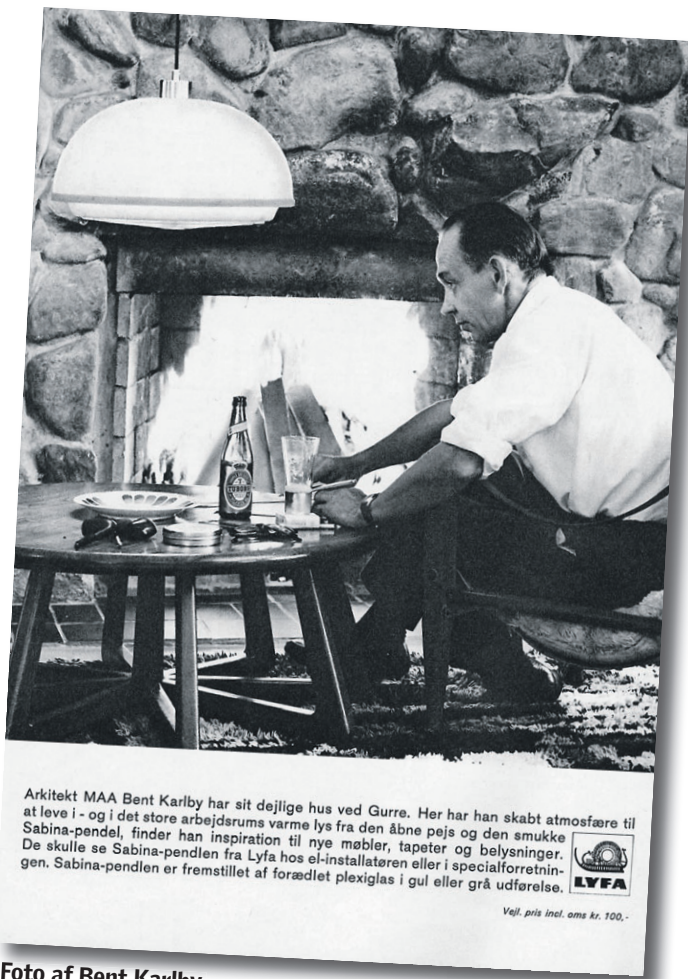

Foto af Bent Karlby.

En af designerens ikoniske lamper.

Ugens Læser...

Monica Hylander Friis.

Monica Hylander Friis, 32 år, freelance

Hvilken roman har du sidst læst? "Bertie Plays the Blues" af Alexander McCall Smith. Syvende bog i en virkelig sjov og til tider rørende serie om en gruppe beboere på og omkring Scotland Street i Edinburgh. McCall Smith beskriver byen helt fænomenalt, så det føles næsten som om, man selv går rundt i de charmerede gader. Der er to bøger til i serien, som jeg har til gode - de er dog desværre læst alt for hurtigt".

Hvem er din favoritforfatter? "Paul Auster. Han har fulgt mig siden min gymnasietid, og i løbet af min uddannelse til cand.mag. i engelsk fra Københavns Universitet endte jeg

også med at skrive både bachelor og speciale med udgangspunkt i hans forfatterskab".

Hvad er din favoritgenre? "New Yorker-romaner". Ud over Auster sluger jeg alt, hvad hans hustru Siri Hustved skriver, og er også meget betaget af de tre 'Jonathans' - Jonathan Safran Foer, Jonathan Lethem og Jonathan Franzen".

Har du nogensinde opgivet en bog? "Ja - men der skal meget til. Jeg hører til dem, der altid håber, at slutningen redder det hele".

Hvilken bog vil du anbefale andre læsere? "Knud Romers 'Den som blinker er bange for døden'. Den er fantastisk velskrevet - ikke ét eneste overflødigt ord".

Anne-Cathrine Riebnitzsky: Forbandede yngel

Aflitteraturkonsulent Signe Pallisgaard, Gentofte Hovedbibliotek

"Du ser træt ud". "Tak mor, jeg elsker også dig", siger jeg. "Ja, sådan var det ikke ment. Men du gør dig vel umage med at misforstå mig som altid". Hun trækker mig ind i et knus og klapper mig på ryggen".

Det er de ord, der møder hovedpersonen Lisa, da hun

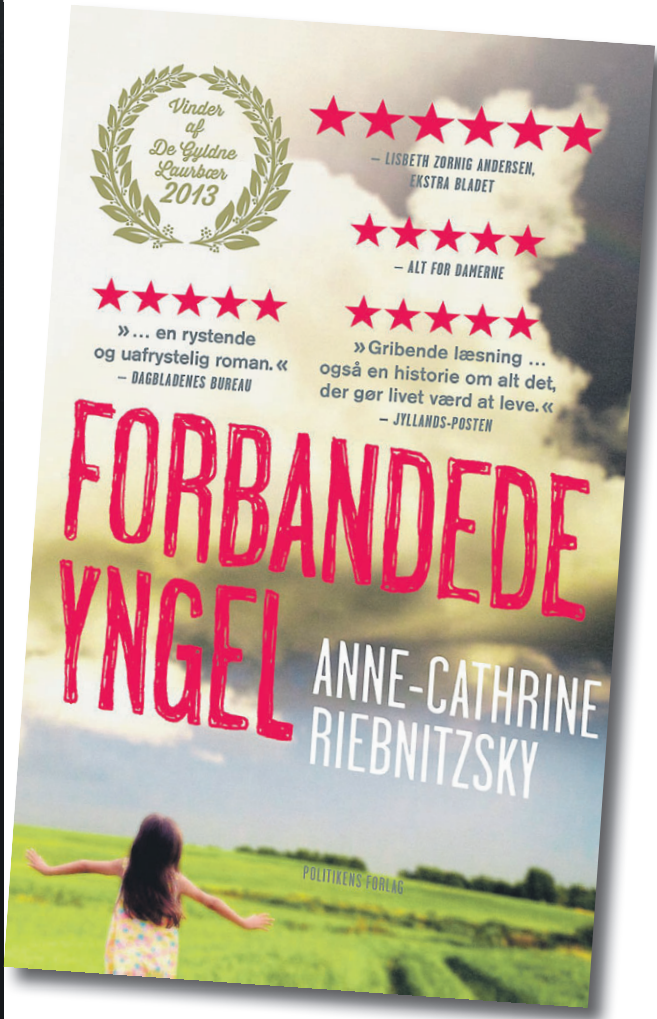
ser sin mor første gang efter hjemkomsten til Danmark. Denne skildring er meget symptomatisk for, hvor præcist Riebnitzsky spidder kommunikationen i den mildest talt disfunktionelle familie, som danner grundlag for den roman.

I et fly på vej hjem fra Afghanistan sørger Lisa for at komme til at sidde ved siden af lægen Andreas. Hun vil fortæl-

le ham sin livshistorie. Det er historien om et røveri, et veltilrettelagt dødsfald og en lillesøster, der vil begå selvmord; om en mor, der har dræbende ondt af sig selv, og en far, der tæsker sine børn.

'Forbandede yngel' er historien om at gå i krig, at springe ud fra fly, rejse langt væk og alligevel være fanget. Men det er også historien om fire uadskillelige søskende, om

Anne-Cathrine Riebnitzsky, født i 1974, er uddannet fra Forfatterskolen i 1998 og blev sprogofficer i russisk i 2003. Hun arbejdede bl.a. ved ambassaden i Rusland, inden hun i 2007 blev udsendt til Afghanistan, først som soldat og siden som udenrigsministeriets rådgiver.

forelskelse og om viljen til at overleve.

Det er en barsk og poetisk roman om en kvindes kamp for at komme overens med sin fortid og måske få en chance for at finde kærligheden. Romanen vandt Politikens roman-konkurrence 2013 samt De Gyldne Laurbær, også i 2013.

Riebnitzskys første bog var biografien 'Kvindernes krig', der handler om hendes

arbejde med afghanske kvinder. Bogen blev nomineret til Weekendavisens Litteraturpris 2010. I 2012 udkom hendes debut som romanforfatter, 'Den stjålne vej', som hun modtog BogForums Debutantpris for samme år.

Mød Anne-Cathrine Riebnitzsky på Gentofte Hovedbibliotek tirsdag den 28. oktober kl. 17. Køb billet på www.genbib.dk/billetter